

Pestprotocol

Basisschool De Lichtenbergh

Perosistraat 150

5049LP Tilburg

2018/2019

Inhoudsopgave

1. Verschil tussen pesten en plagen.....	3
2. De hele groep.....	3
3. Voorwaarden om pesten aan te pakken.....	3
4. Drie belangrijke stelregels bij pestgedrag.....	4
5. Hoe willen wij met pestproblemen omgaan?.....	4
6. Gedragsverwachtingen die gelden in alle groepen.....	5
7. Aanpak van ruzies en pestgedrag.....	6
8. Cyberpesten	7
9. Doel.....	8

Pestprotocol basisschool

1. Verschil tussen pesten en plagen

Het is een vraag die vaak wordt gesteld: wat is het verschil tussen pesten en plagen? Het antwoord op die vraag is niet eenvoudig, want het onderscheid tussen plagen en pesten is soms moeilijk te maken. Over het algemeen vindt plagen incidenteel plaats en zijn bij plagen beide partijen aan elkaar gewaagd of zelfs vrienden van elkaar. Bij pesten ligt dat anders.

De belangrijke verschillen tussen pesten en plagen zijn:

- pesten gebeurt met opzet, plagen niet;
- pesten gebeurt telkens opnieuw tegen dezelfde persoon (stelselmatig), plagen gebeurt af en toe en tussen verschillende personen;
- bij pesten is er sprake van ongelijkheid (in macht, kracht of sociale status), bij plagen is die ongelijkheid niet of veel minder aanwezig en zijn kinderen ongeveer even sterk.

In Nederland worden gemiddeld drie tot vier leerlingen per klas gepest. Over pesten en de gevolgen daarvan maken veel kinderen, ouders en leerkrachten zich terecht zorgen. Niet alleen de gepeste leerlingen ondervinden hier hun hele leven de gevolgen van, ook pesters zelf en omstanders ervaren negatieve consequenties in hun latere leven.

2. De hele groep

Pesten gebeurt met opzet en meer dan één keer. Pesten gebeurt vaak niet alleen tussen pesters en slachtoffers; meestal zijn er meer kinderen bij betrokken. Zo worden pesters aangemoedigd en geholpen door meelopers waardoor ze zich in hun gedrag gesterkt voelen. Ook houden veel kinderen zich afzijdig. Ze zien soms wel dat er gepest wordt, maar grijpen niet in. Gelukkig zijn er ook kinderen die wél de moed hebben om in te grijpen en de gepeste kinderen helpen.

3. Voorwaarden om pesten aan te pakken

Pesten komt op iedere school voor. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een coördinator sociale veiligheid nodig. Deze persoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Op iedere school is een coördinator sociale veiligheid aangesteld .
Daarnaast hebben wij op De Lichtenbergh een PBS coördinator die ingezet kan worden.

4. Drie belangrijke stelregels bij pestgedrag

REGEL 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken: als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt je er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

REGEL 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

REGEL 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

5. Hoe willen wij met pestproblemen omgaan?

- ❖ Op school willen we regelmatig een onderwerp in de groep aan de orde stellen. Ook doen we 1 keer per jaar mee met "de week tegen pesten".
- ❖ De eerste weken wordt er veel aandacht besteed aan groepsvorming.
- ❖ Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen. Hierbij maken we gebruik van de methode "Kinderen en hun sociale talenten". De groepen ½ halen thema's uit de methode "Kijk".
- ❖ Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.

- ❖ Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen. In 2016 zijn wij gestart met de implementatie van SWPBS. Hiervoor hebben we gedragsverwachtingen opgesteld waar een ieder zich aan dient te houden. We hebben nu voor alle ruimtes gedragsverwachtingen opgesteld, namelijk voor de gangen, de trappen, de toiletten, de klas en de speelplaats, uitgaande van onze waarden: respect, verantwoordelijk en veilig. Op deze manier leren leerlingen op een positieve manier met elkaar om te gaan.

Daarnaast zijn we in 2018 gestart met de CICO (Check-in, Check-out) Leerlingen die uitvallen op een van onze waarden (respect, veilig, verantwoordelijk) melden zich iedere dag 's ochtends voor schooltijd en 's middags na schooltijd bij de PBS coördinator voor de CICO en spreken door hoe de dag zal gaan en hoe de dag is verlopen. De persoonlijke leerdoelen worden herhaald en benoemd en er wordt teruggekeken naar de leerpunten van de vorige dag.

De leerkracht vult op een dagkaart in hoe de leerling zich gedraagt gedurende de dag. Deze brief gaat mee naar huis, zodat de ouders op de hoogte zijn van het gedrag van hun kind. Ouders dienen deze brief te ondertekenen voor gezien. Aangezien de samenwerking tussen ouders en school ontzettend belangrijk en waardevol is.

6. Gedragsverwachtingen die gelden in alle groepen:

	Gedragsverwachtingen op De Lichtenbergh		
Waarde Ruimte			
Gang	Wij geven elkaar de ruimte. Wij houden handen en voeten bij onszelf. Wij praten op een rustige toon en tijdens lestijd gebruiken we een fluisterstem. Wij zijn stil als we met de groep lopen.	Wij hangen onze jassen aan het haakje en leggen tassen in de bak. Wij zorgen voor een opgeruimde gang. Wij lopen direct naar waar we moeten zijn. Wij zijn op tijd in de klas.	Wij lopen rustig. Wij lopen rechts.
Trap	Wij praten op een rustige toon en tijdens lestijd gebruiken we een fluisterstem. Wij houden handen en voeten bij onszelf. Wij zijn stil als we met de groep lopen. Wij geven elkaar de ruimte.	Wij houden onze spullen vast. Wij lopen direct naar waar we moeten zijn.	Wij lopen rustig. Wij lopen één voor één achter elkaar. Wij lopen rechts. Wij lopen twee aan twee met de groep.
Toilet	Ons wc bezoek is privé.	Wij plassen, wij wassen en gaan	Wij laten de toiletruimte schoon en

	Wij praten met een fluisterstem.	meteen naar de klassen.	droog achter. Wij wassen onze handen.
Speelplaats	Wij geven elkaar de ruimte om te spelen. Wij geven elkaar de ruimte bij het naar binnen gaan. Wij spelen enkele spellen op een vaste plek.	Wij vragen of we mee mogen spelen. Wij praten op een vriendelijke manier met elkaar Bij STOP houden wij op.	Wij stoppen het spel als de zoemer/bel gaat. Wij gaan zorgvuldig om met onze materialen en ruimen alles weer netjes op. Wij houden de speelplaats schoon. Wij houden ons aan de samen afgesproken spelregels.
Klas	Wij luisteren naar elkaar. Wij gebruiken het juiste stemvolume. Wij houden onze handen en voeten bij onszelf. Wij geven elkaar de ruimte. Wij praten Nederlands met elkaar.	Wij zitten op tijd klaar voor de les. Wij zorgen voor onze spullen. Wij lopen direct naar waar wij moeten zijn.	Wij lopen rustig. Wij zorgen voor een opgeruimde en schone klas.

Deze gedragsverwachtingen hangen goed zichtbaar in de school/klas voor leerlingen, leerkrachten, ouders en externe partners. Daarnaast maakt de leerkracht met de leerlingen eigen klassenregels indien nodig. Deze komen in de klas te hangen.

7. Aanpak van ruzies en pestgedrag

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

Stap 1;

Er eerst zelf (en samen) uitkomen, praten is de oplossing!

Stap 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen. Deze plicht hebben ook eventuele omstanders en/of betrokkenen.

Stap 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een gesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. De leerkracht doet hiervan verslag in Esis.

Ouders worden over de gang van zaken op de hoogte gebracht!

Wanneer de leerkracht de situatie moeilijk vindt kan de sociaal veiligheidscoördinator ingeschakeld worden.

Stap 4:

Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. Er worden gespreksregistraties gemaakt van de gesprekken met de ouders in Esis. Daarnaast wordt gesproken met de hele groep, hulp geboden aan de pester en de gepeste. Ook de omstanders krijgen inzicht in hun aandeel.

Stap 5:

De intern begeleider wordt ingeschakeld. Deze voert samen met de leerkracht een gesprek met de ouders van de pester en de pester zelf. De pester gaat (als ouders hierin toestemmen) meedoen met de CICO (Check-in, Check-out). Hier worden ook gespreksregistraties van gemaakt in Esis. Ook kan deskundige hulp worden ingeschakeld, bijvoorbeeld maatschappelijk werk.

De leerkracht voert ook een gesprek met de ouders van het gepeste kind. Ook voor dit kind kan deskundige hulp worden ingeschakeld in samenspraak met ouders, bijvoorbeeld maatschappelijk werk of cursus Sociale Weerbaarheidstraining.

Stap 6:

In extreme gevallen werken we volgens het protocol "Ongewenst en/of overschrijdend gedrag leerlingen".

Daarnaast bestaat er een landelijk initiatief: een website (www.pestweb.nl) en een telefonische hulplijn: "Hulplijn Pestweb". Deze hulplijn beantwoordt vragen, geeft advies en biedt een luisterend oor voor leerlingen, ouders en leerkrachten in het basis- en voortgezet onderwijs en is gratis te bereiken op schooldagen van 14.00 tot 17.00 uur op telefoonnummer 0888-2828280 (gratis vanaf een vaste telefoon) of 0900 2828280 (volgens lokaal tarief vanaf een mobiele telefoon).

8. Cyberpesten

Digitaal pesten kan op veel manieren. Online pesten mensen, vooral scholieren, elkaar door:

- Misbruik van privégegevens (zoals het stelen van wachtwoorden of het aanmaken van nep-accounts)
- Uitsluiting in whatsapp-groepen
- Het verspreiden van beeldmateriaal (zoals intieme foto's of filmpjes van mishandeling)
- Dreigtweets en haatposts

(cyber)pesten voorkomen: dit kun je doen (of laten)

Het helpt om een kind weerbaar te maken. Praat met kinderen over wat zij doen op internet en maak afspraken:

- Deel nooit privégegevens, zoals naam, adres, telefoonnummer of de naam van je school
- Verzin (samen) een goede nickname
- Scherm je profiel zoveel mogelijk af; 'alleen voor vrienden' is de beste optie
- Plaats alleen neutrale foto's (geen sexy foto's) of beter nog; helemaal geen foto's waarop je gezicht herkenbaar is
- Wees selectief in het accepteren van een vriendschapsverzoek; doe dit alleen wanneer je iemand in het echte leven ooit hebt ontmoet

- Verwijder onbekende mensen uit je vriendenlijst
- Houd wachtwoorden en inloggegevens altijd geheim: ook voor je beste vriend(inn)en
- Niet schelden en geen mensen kwetsen, dat zou je in het echt ook niet doen
- Heb je iets vervelend gezien of meegemaakt? Vertel het aan iemand die je vertrouwt, bijvoorbeeld een ouder, buurvrouw of leerkracht. Bij onze FAQ's staan instanties die je verder kunnen helpen.

(cyber)pesten aanpakken: dit kun je doen (of laten)

Krijgt een kind toch te maken met online pesten, doe dan het volgende:

- Complimenteer dat het kind naar je is toegekomen
- Een kind dat wordt gepest, heeft in eerste instantie behoefte aan steun
- Luister naar hem/haar en neem zijn/haar verhaal serieus
- Onderneem niet meteen actie
- Bedenk eerst (samen met je kind) wat de beste aanpak is
- Stap pas (na overleg met het kind) naar ouders en/of coördinator sociale veiligheid
- Pak internet (of de computer of tablet) niet af. Het lijkt misschien een oplossing, maar het is oneerlijk om een kind zo'n zware straf te geven terwijl hij/zij eigenlijk slachtoffer is

Adviseer het kind om het volgende te doen:

- Reageer niet op de mails, berichtjes of filmpjes
- Bewaar alle mails, berichtjes of filmpjes. Sla ze op of maak er screenshots/foto's van. Het kan dienen als bewijsmateriaal
- Aangifte doen? Kijk dan op vraaghetdepolitie.nl
- Blokkeer degene die je lastig valt
- Staan de filmpjes of berichten op een website? Benader de eigenaar en vraag om het materiaal te laten verwijderen (maak eerst foto's als bewijsmateriaal)

9. Dit PESTPROTOCOL heeft als doel:

"Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen"

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Leerkrachten en ouders uit de oudercommissie en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL

Namens mr 20-01-2020

Voorzitter: B. Meeuwesen

goedgekeurd: B. Meeuwesen

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'B' followed by a long horizontal stroke that extends to the right and slightly upwards.

